

2006

LUDVÍK DANĚK

narozen 6. ledna 1937 v Hořicích u Blanska
zemřel 16. listopadu 1998 v Horní Bečvě

– největší úspěchy

1964: OH, Tokio (Japonsko), 2. místo
1965: Nejlepší sportovec ČSSR, 1. místo
1968: OH, Mexiko City (Mexiko), 3. místo
1971: ME, Helsinky (Finsko), 1. místo
1972: OH, Mnichov (Německo), 1. místo
1972: Nejlepší sportovec ČSSR, 1. místo
1974: ME, Řím (Itálie), 2. místo
1976: OH, Montreal (Kanada), 9. místo

– světové rekordy Ludvíka Daňka

64,55 m 2. srpen 1964, Turnov
65,22 m 12. říjen 1965, Sokolov
66,07 m 7. červen 1966, Long Beach

– evropské rekordy Ludvíka Daňka

62,45 m 10. květen 1964, Vyškov
66,48 m 8. červen 1969, Long Beach

– třináctinásobný mistr Československa, devětkrát překonal čs. rekord.

– v Brně se sice nenarodil, ale s naším městem spojil dlouhých čtrnáct let své bohaté kariéry (1956 – 1970).

– další ocenění

nejlepší sportovec ČSSR 1965 a 1972
nositel Olympijského řádu (1995)
nositel Ceny Pierra de Coubertina za rok 1997, kterou mu za celoživotní zásluhy o prosazování čestného sportovního boje udělil Mezinárodní výbor pro fair play při UNESCO.

A handwritten signature of Ludvík Daněk in black ink. The signature is stylized and cursive, written in a dark color.

PAN DISKOBOLOS

Emil Zátopek. Jan Železný. A hned po nich Ludvík Daněk. Taková posloupnost slavných jmen hovoří téměř za vše. Diskař Ludvík Daněk, olympijský vítěz v hodu diskem z Mnichova 1972, se stal legendou českého sportu. Legendou výraznou, legendou nepřehlédnutelnou. A také nezapomenutelnou. Dlouhá léta žil a trénoval v Brně, kde se vlastně zformovala celá jeho skvělá diskařská kariéra. Mistrě Daňku, pokud se na nás díváte „tam nahoře“, pak vítejte v Síni slávy brněnského sportu.

Je sobota 2. září 1972. Olympijský stadion v Mnichově hučí nadšením. Vrcholí soutěž diskařů, novodobých diskobolů. Ludvík Daněk je před posledními pokusy na pátém místě. V duchu proklíná pořadatele. Ti se totiž odhodlali k něčemu, co vrcholné diskařské akce jaktěživ nezažily. Těsně před začátkem závodů otočili organizátoři stranu stadionu, z níž se házelo. Místo očekávaného větru zepředu a zprava foukalo zezadu a ještě zleva. „Pro mě to byla úplně ta nejhorší kombinace, protože jsem musel dostávat disk hodně vysoko, ale mně vždy vyhovovaly spíše hody ploché,“ vzpomínal později Ludvík Daněk.

Sen o zlaté olympijské medaili se mu začal rozplývat. Před ním byli takoví diskařští kanóni, že prohrát s nimi nebyla žádná ostuda. Američan Silvester a Švéd Bruch. Daněk však věřil, že ještě nemusí být vše ztraceno: „Když olympiádu nevyhraju teď, tak už nikdy v životě. Ale přemýšlet o tom nesmím. Naopak moje myšlenky se toulají po těch nejkrásnějších místech na světě. Po kopcích a lesích na Valašsku, kde mám chalupu a kde je mi nejlépe,“ citovali Ludvíka Daňka autoři knihy Hvězdy českého sportu.

Daněk dal do posledního pokusu opravdu všechno. „Je to skvělé, pohybově jde všechno tak, jak má. Disk letí daleko, daleko dopředu. Musím se ale ovládnout, jako by se nic nedělo,“ honilo se Daňkovi hlavou. Jeho disk přistál na metě 64,40 metru, jenže za ním házelo ještě šest diskařů. Nikdo ho ale nepřekonal. Zlato bylo doma!

Ludvík Daněk se narodil na začátku roku 1937 v Hořicích u Blanska. Dětství neměl nijak idylické. Krátce po narození mu zemřel otec, rodinné zázemí bylo pro nejmladšího Ludvu a dva nevlastní bratry velmi skromné.

Ve sportu učarovaly Ludvíkovi nejprve lyže. Běhal na běžkách, skákal na skočkách, kde vybojoval i druhé místo v mládežnickém přeboru kraje ve skoku na můstku s kritickým bodem 30. Jiřímu Raš-

DISKUSWURF MAENNER				POSITION
1004	POWELL, J	USA		62,8
5. VERSUCH				
1	870	DANEK, L	TCH	64,40
2	1015	SILVESTER	USA	63,50
3	839	BRUCH, R	SWE	63,40
4	1004	POWELL, J	USA	62,82
5	456	FEJER, G	HUN	62,82
6	352	THORITH, D	GDR	62,42
7	467	TEGLA, F	HUN	60,60

Světelná tabule po skončení mnichovského závodu diskařů.

kovi ale konkurence nevyrostla. Jednoho dne donesl domů bratr Jiří disk. A Ludva si umínil, že bráchu prostě přehodí. Povedlo se mu to za týden. Bylo rozhodnuto. Tak začala dlouhá a klikatá cesta Ludvíka Daňka od prvního „závodu“ s bratrem až po olympijské vítězství v Mnichově.

Vyučil se soustružníkem, v osmnácti si připsal první atletické úspěchy. Pracoval v Metře Blansko ve třisměnném provozu na karuselu. Ale seč mohl, vyhýbal se odpoledním směnám. „Mám přece trénink, tak si to se mnou prohodte,“ žadonil u spolupracovníků. Nežřídko se tak stávalo, že po odpoledním tréninku šel na noční do Blanska. Z Hořic třeba i pěšky.

Na vojnu narukoval k pohraničnickům, na rakouských hranicích dělal psovoda a usilovně trénoval „diskařinu“. Jeho výkon 45,27 m ho předurčil k převelení do brněnské Rudé hvězdy. Do slibně se rozjíždějící kariéry zasáhl krutě osud. V dubnu 1957 se vracel ze závodů v Brně domů na motorce, kterou řídil jeho kamarád. Narazili do obrovského stromu. Daněk si ošklivě zranil páteř a co bylo ještě horší: natrhl si ledvinu. „Chlapče, se sportem je konec,“ slyšel z úst lékařů. Dostal i „modrou knížku“ jako stop všem záležitostem v armádě. Na tehdejší dobu něco málo vídaného. A jako dovětek ještě doporučení k fyzicky nenáročnému zaměstnání. Milovaný disk se v Daňkových rukou začal objevovat jen sporadicky a re-kreačně.

Jenže zasáhla opět náhoda, tentokrát v dobrém. Trenér Brandšteter pozval Daňka na trénink „béčka“ brněnské Zbrojovky. Po několika měsících přehodil Daněk 50 m, na mistrovství republiky

Vlevo Jan Vrabel (trenér Ludvíka Daňka v brněnské éře) vedle Ludvíka Daňka, foto před odletem na OH 1964 do Tokia.

v roce 1961 skončil osmý. O rok později se definitivně přestěhoval do Brna, kde pracoval ve Zbrojovce, která jej zaregistrovala ve své tělovýchovné jednotě.

Trenérsky se Daňka ujal Jan Vrabel, jenž se v roce 1961 vrátil z dvouleté stáže v Bagdádu. „Ludva byl úžasně zanícený člověk. Víte, jak vypadaly jeho první tréninky ještě když byl v Blansku? Chodil do školy a pak do práce pěšky přes velký kopec. „Trenéře, tady do sebe dostanu fyziku“, říkával mi, vzpomíná Jan Vrabel. „To mu pomáhalo především na nohy, v nich měl velkou sílu.“

Brzy se Daněk dostal do reprezentace, už za jeden rok se stal králem českého disku, v roce 1962 skončil na mistrovství Evropy v Bělehradě na devátém místě. Jak to šlo dohromady s jeho natrženou ledvinou a prakticky zákazem vrcholového sportu? „Ludva měl o sebe strach. V pozdějších letech nedokázal trénovat úplně na doraz. Nechtěl si ublížit,“ říká Jan Vrabel.

Pod vedením zkušeného trenéra a pedagoga usiloval Daněk o překonání šedesátimetrové hranice. Podařilo se mu to v červnu 1963 v Košicích, byť zatím jen o pouhé čtyři centimetry. Nicméně bariéra byla překonána, psychika uvolněna. Nic nebránilo tomu, aby se Daněk začal drát do absolutní světové špičky.

Dostal se do ní v roce 1964. Nejprve v květnu vytvořil evropský rekord (62,45 m) a v červnu pak v Turnově rekord světový (64,55 m), čímž vymazal ze světových tabulek legendárního Al Oertera o předlouhých 161 centimetrů. V poválečné historii disku a at-

Foto ze závodů v Turnově.

letiky vůbec to znamenalo rekordní zlepšení světového rekordu. A taky zlost a snad i závist toho, jemuž rekord vzal – Al Oertera. Ten provázel Daňka na všech následujících závodech, nemohl se smířit s tím, že mu rekord už nepatří. A tato rivalita prospívala i Daňkovi.

Daněk vers. Oerter, to byl velký diskařský hit olympiády 1964 v Tokiu. Daněk byl v čele závodu od první série a ve čtvrté se dokonce ještě zlepšil. Jenže Oerter si zavzpomínal na staré časy, kdy vyhrál olympiády v Melbourne a Římě. V předposlední sérii Daňka přehodil a získal třetí zlato. Na Daňka zbylo „pouze“ stříbro. I to byl ale pro hořického rodáka velký úspěch.

LUDVÍK DANĚK

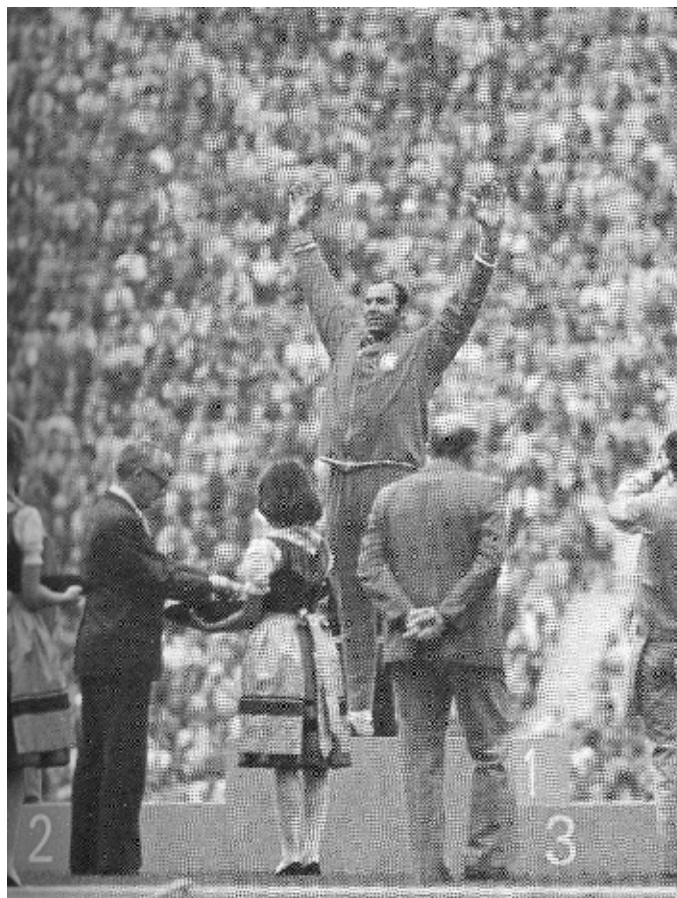
Daněk se stal prvním atletem na světě, který překonal hranici 65 metrů. V říjnu 1965 se tak stalo v Sokolově a rekord měl hodnotu 65,22 m. Z Daňka se postupně stávala osobnost velkého formátu, stal se na tehdejší poměry velkou mediální hvězdou. Dostal několik pozvánek na turné po USA, což bylo v období studené války něco hodně neobvyklého. Dařilo se mu zejména v Long Beach. Kde v rozmezí tří let vytvořil nejprve světový a pak i evropský rekord. V San Diegu se stal mezinárodním mistrem USA a vyhrál i mezikontinentální utkání Amerika – Evropa. Jako „dopink“ tady požíval buchty paní Fikotové, maminky Olgy, olympijské vítězky v oštěpu z Melbourne.

„Ludvík se změnil. Začal si užívat života, sport už nebyl tak absolutní prioritou. Prostě ho zkazili lidé kolem,“ ví dobře jeho trenér Vrabel. Třeba na soustředění ve Staré Boleslavi. Ludvík neváhal sednout po tréninku do auta a odjet za kamarády do Prahy. A vracel se třeba až nad ránem, tradovalo se, jak Daněk začínal přerůstat přes hlavu svému trenérovi... „Jenže Ludva byl profík, já jsem trenéřinu dělal pouze při zaměstnání. To byl pro nás velký a těžko řešitelný problém,“ kroutí hlavou Jan Vrabel. V roce 1970 se tak Daňkova dlouhá a velmi úspěšná brněnská kapitola uzavřela. Ostatně, Daněk nebyl jediným Brňanem, jemuž začalo být naše město malé...

Ještě než však Daněk definitivně opustil Brno, změřil naposledy síly se svým odvěkým rivalem Al Oerterem. Stalo se tak na olympiádě v Mexico City 1968. Závody provázely velmi špatné klimatické podmínky. „Bolí mě šíleně záda,“ stěžoval si Daněk ve vysoké nadmořské výšce Mexika. Právě silné bolesti zad jej provázely téměř celou kariéru. Byl to následek těžké motocyklové havárie z roku 1957, kdy si narazil páteř a natrhl ledvinu. I tak ale skončil Daněk v Mexiku na vynikajícím třetím místě.

Druhá olympijská medaile z něj udělala definitivně sportovní legendu. Jenže ne ve všem měl Daněk na růžích ustláno. Nedařilo se mu vůbec na evropských šampionátech (připomeňme, že mistrovství světa v atletice začalo psát svoje dějiny dlouho po Daňkově éře – v roce 1983). Při své premiéře v Bělehradě 1962 byl devátý, v Budapešti 1966 za vytrvalého deště pátý a v Aténách 1969 čtvrtý. Všechno si vynahradil až v roce 1971, kdy se v Helsinkách stal evropským šampionem a pasoval se tak do role favorita olympiády v Mnichově...

S aktivní kariérou se Ludvík Daněk rozloučil doma, na mistrovství Evropy 1978 v Praze. Jeho nejlepším výkonem na sklonku kariéry byl československý rekord z roku 1974, kdy disk z jeho ruky přistál na metě 67,18 metru.

Na stupních vítězů po olympijském triumfu v Mnichově.

Všechny sportovní metály, medaile a ocenění mu ovšem byly na nic v souvislosti s tím, co jej potkalo později. Na zákeřnou chorobu mu umřela v roce 1986 jeho milovaná manželka Jarka a on svým přátelům říkal, že už se nikdy neožení. Na výchovu syna Martina zůstal sám...

Jméno Ludvíka Daňka ovšem z novinových článků nezmizelo. Diskař se věnoval trenérské práci, v devadesátých letech minulého století jej plně uchvátila funkcionářina. Stal se místopředsedou Českého atletického svazu, jako manažer pomáhal zajišťovat různé sportovní podniky, od těch obyčejných až třeba po slavné Běchovice. Velmi aktivní byl v Českém klubu olympioniků.

Daňkovu dlouholetou sportovní výkonnost a rytířské vystupování ocenil i Mezinárodní olympijský výbor. V roce 1995 mu Juan

Bezprostředně po olympijském triumfu.

Antonio Samaranch, tehdejší předseda MOV, udělil Olympijský řád. V září 1998 převzal jako třetí český sportovec v pražském Karolinu Cenu Pierra de Coubertina, kterou mu za celoživotní zásluhy o prosazování čestného sportovního boje udělil mezinárodní výbor fair play při UNESCO.

Skvělého sportovce a člověka však zradilo srdce. Po smrti manželky trávil stále více času na své chalupě na Valašsku. Tam ho při práci na zahradě postihla nevolnost. Odmítl jít k lékaři, a to se mu stalo osudným. Druhý den ho soused už našel mrtvého. Přátelé se postarali o uložení jeho ostatků na milované severní Moravě.

Slavný diskobolus odpočívá ve Valašském Slavíně v Rožnově pod Radhoštěm. Náhrobek zdobí plastika diskáře.

Ludvík Daněk nemohl zanechat v Brně lepší odkaz, než školu, nesoucí jeho jméno. Sportovní gymnázium Ludvíka Daňka v Botanické ulici.

„S nápadem přišel Český klub olympioniků a jeho jihomoravská sekce,“ vzpomíná na začátek tohoto tisíciletí ředitel gymnázia PaeDr. František Odehnal. Proč přišlo takřkajíc do rány jméno slavného diskáře? „Ludvík Daněk byl přece v Brně vždy zbrojovák a hlavně na současných školních hřištích trénoval,“ vysvětluje Odehnal volbu názvu školy. Studenti samozřejmě vědí, jaká sportovní persona je v názvu školy. Připomíná jim to disk i životopis, který je vystaven v síni tradic ve škole. „Máme i videokazetu z roku 2001, kdy byla škola pojmenována Daňkovým jménem. Slavnosti se tehdy zúčastnila řada celebrit v čele s paní Danou Zátopkovou,“ říká František Odehnal. Daňkova nástupce ovšem ve školních lavicích na Botanické nenajdete. Gymnázium se totiž nespécializuje na vrhačské disciplíny. „Ale atletika je naším pilotním sportem,“ připomíná ředitel. Stačí vzpomenout jen na nejslavnější absolventku – Šárku Kašpárkovou, mistryni světa v trojskoku...

text: Jan Hrabálek, foto: archiv

KAREL JARUŠEK

narozen 2. prosince 1952 v Blansku

- fotbalista Zbrojovky Brno (ligový mistr 1978)
- odehrál 279 prvoligových zápasů a vstřelil v nich 69 branek
- 15 zápasů v reprezentaci/1 branka

– další kluby, v nichž působil
Dukla Tábor, Serrez (Řecko), Stockerau (Rakousko)

– trenérská kariéra: Boby Brno (1996-2000), Drnovice (2001-02), Opava (2002-03), FC Brno (2003-04).

Karel Jarušek
Karel

FOTBALISTA V SENÁTORSKÉ LAVICI

Hrál fotbal na brazilském Maracaná i v anglickém Wembley. Pochopitelně v reprezentačním dresu. Jeho soupeři na fotbalovém trávníku byli Kevin Keagen i hvězdy brazilského fotbalu z konce sedmdesátých let. Za národní tým odehrál patnáct zápasů a vstřelil v nich jednu branku. Ale takovou, která jej dokonale proslavila. V utkání proti Itálii překonal brankářského mága Dino Zoffa a ukončil jeho tehdejší dlouhou sérii neprůstřelnosti. A na tento gól se dívali celé dva roky všichni čeští sportovní příznivci, neboť se stal úvodní znělkou televizní relace *Branky, Body, Sekundy*. Poznal i všechna úskalí trenérského řemesla. Po padesátce se vrhl i na politickou scénu, vyhrál volby a stal se senátorem. Jako vůbec první český fotbalista.

O kom je řeč? O Karlu Jarůškovi, který se dostal několikrát na křižovatky života. Stejně dobře se mohl prosadit místo ve fotbale v hokeji. A nebýt štěstěny osudu, tak mohl také skončit pouze jako fotbalista druholigového formátu. I takový je život, který Jarůšek poznal ze všech stran. Miluje pohyb. Bez něj nemůže být. A nyní, pár let po padesátce, mu kvůli cévnímu onemocnění lékaři zakázali fotbal i hokej. V případě úrazu by se totiž ocitl v bezprostředním ohrožení života.

Jeho životní příběh může znít jako pohádka. O klukovi z Blanska, který se přes Brno vydal do světa. Vstřícná povaha a srdce na dlaních mu otevřela cestu k mnoha přátelům.

K fotbalu měl Karel blízko. Hrával jej otec i starší bratr. „I když fotbal mě až tak moc nebavil. Mezi domy v Blansku jsem jej sice hrával každý den. Ale stejně tak jsem se věnoval volejbalu, nohejbalu, házené, jízdě na kole,“ vzpomíná Karel na svoje sportovní začátky. Starší bratr si vedl ve fotbale lépe. Proto se mladší Karel o to více zakousl do hokeje. Bráchu v něm překonával. Hned za domem měli v Blansku kluziště. Když skončilo v osm večer veřejné bruslení, tak si kluci upravili led a do desíti večer na něm hráli hokej.

I když v žákovských letech hrával Karel hlavně po venkovských kluzištích, talentovaný hokejista neunikl pozornosti odborníků. Nabídka přišla z Brna. Už byl i přijat na hokejové gymnázium Elgartova, kde trenér Martin Strnad vychoval plejádu reprezentantů. Jenže se psalo září 1968 a kvůli okupaci začala škola později. Hokejové tréninky bývaly buď brzy ráno, nebo pozdě večer. Cestu do Blanska několikrát Jarůškovi zpestřila i noc na nádraží, když mu ujel poslední vlak.

Fotbalový tým Zbrojovky. Jarůšek sedící první zleva.

Po pár dnech gymnazijní studium předčasně vzdal. Zlákal jej fotbal. Trenér František Čejka znal Karla z mládežnických reprezentačních výběrů. Místo gymnazijní lavice se Jarůšek vrátil do Blanska, kde se v ČKD vyučil strojním zámečnickem. A dojížděl opět do Brna. Na fotbalové tréninky, které byly v příhodnějším čase. Tak hokej zřejmě ztratil na úkor fotbalu případného reprezentanta... Už v dorosteneckém věku hrával často za muže. Většinou za béčko Zbrojovky. Na vojně v Dukle Tábor se potkal s dalšími výbornými fotbalisty. Ostravskými Zdeňkem Ryglem, Jiřím Hudečkem, z Bohemians s Antonínem Měchurou a také se Zdeňkem Lochmanem a Tomášem Stránským, kteří už zemřeli.

Z vojny se vrátil v roce 1973 už do prvoligové Zbrojovky. Jarůšek pod taktovkou trenéra Havránka bojoval o místo v sestavě. Na hrotu útoku. „Měl jsem velmi těžkou úlohu. V útoku měl jasné místo Karel Kroupa. Já jsem většinou nastupoval na kraji. To nebylo moje ideální místo,“ doplňuje Jarůšek svoje vzpomínky. Pod Havránkem se moc nechytal a v létě 1976 už byl na spadnutí jeho přestup do Třince. Naštěstí pro Jarůška ale Havránka střídal na trenérské lavičce Josef Masopust.

„Těsně před mým odchodem mě Masopust zařadil na poslední vyzkoušení do zálohy v Interpoháru proti Austrii Vídeň. Doma jsme vyhráli 7:3, v odvetě ve Vídni 2:1. Na tom místě se mi dařilo a Masopust nastartoval moji cestu k fotbalovým úspěchům,“ tvrdí Jarůšek, jemuž se váží k těmto pohárovým startům i neradostné vzpomínky. Ve Vídni vstřelil jednu ze dvou branek. Byl ve skluzu, dopadl na pravou ruku a zlomil si navikulární kost. Od té doby začaly jeho problémy. Mít na tři měsíce sádku znamenalo

KAREL JARUŠEK

Jarůšek v sólovém úniku.

přijít o místo v sestavě. Proto si před zápasem Karel vždy ruku obvázal a zpevnil. Jenže léčení se zkomplikovalo a větší část kariéry hrával Jarůšek s obvázanou rukou. Po dvou letech mu kost natolik zeslábla, že ji museli lékaři při operativním zákroku zpevnit šroubem.

Jarůškova fotbalová kariéra vyvrcholila titulem ligového mistra v roce 1978. „Pod trenérem Masopustem jsme hrávali společně dva až tři roky. Nad normu vyčníval z našich řad Karel Kroupa. Měl výbornou techniku, dával góly. Společně s Josefem Pešicem jsme s byli s Kroupou výborně sehraní. Věděli jsme přesně o sobě. Do týmu ještě přišli Petr Janečka ze Zlína, Karel Dvořák z Dukly Praha a Jindra Svoboda. Vynikající fotbalista, jehož kariéru poněkud komplikovalo zranění kolena. Dvořák zpevnil obrannou čtveřici společně s Mazurou, Václavíčkem a Petrtylem. Měli jsme v té době výborný tým. Doma jsme neprohrávali, spíše jsme přemýšleli, o kolik branek vyhrájeme,“ poznamenal Jarůšek.

S Kroupou se dostali i do reprezentace. Na hřišti se však často společně neobjevovali. Jarůšek je přesvědčen, že kdyby hráli s Kroupou častěji, prosadili by se i v reprezentaci mnohem více. Poprvé oblékl dres se lvíčkem v přípravném utkání proti Maďarsku v roce 1977. O týden později už hrál v Praze kvalifikaci o postup na mistrovství světa s Walsem. Kvůli tomuto startu pro něj padla o tři roky později možnost hrát na olympiádě v Moskvě.

V době svého výkonnostního vrcholu si Karel Jarůšek zlomil nohu a tím přišel o možnost zahrát si na mistrovství Evropy 1980 v Itálii. „Měli jsme volno. Z pilnosti jsem si šel zatrénovat na stadionu za Lužánkami na horní hřiště. Uklouzl jsem a zlo-

V ligovém utkání proti Plzni, Jarůšek uprostřed.

V exhibičním utkání mistrů ligy 1978 a týmu ČSSR 76 vstřelil Jarůšek dva góly. Brňané vyhráli 5:4.)

mil si nohu v kotníku. Když mi sundali sádku, měl jsem levou nohu tenkou. Jak halózku. Následovalo léčení, pobyty v lázních v Piešťanech, Příbrami. Do hry jsem naskočil znovu až za půl roku na jaře,“ bilancuje Jarůšek neradostnou kapitolu své sportovní kariéry.

Po období slávy zažil i pád fotbalové Zbrojovky a sestup do druhé ligy. Do Brna přišel po trenérech Masopustovi a Švecovi na svou první vážnější štaci olomoucký Karel Brückner. „Prvním jeho krokem bylo, že nesmyslně vyhodil Kroupu. Dvořák měl problémy se zády, Janečka odešel do Bohemians, nehrál už Kotásek, Václavíček po olympijských hrách zamířil do Belgie. Už dříve se

Tým Zbrojovky, který trénoval Josef Masopust. Jarůšek ve spodní řadě uprostřed.

vrátil do Prahy Pešice. Já jsem půl roku marodil. Přišli sice kvalitní hráči, ale slavná sestava se rozpadla. Krize vyvrcholila dvěma domácími prohrami s Nitrou a Žilinou. Byla tehdy velká škoda, že jsme sestoupili," hodnotí Jarůšek krizové období brněnského fotbalu spojené se šestiletým pobytem ve druhé lize.

Svoji poslední fotbalovou kapitolu aktivního hráče psal v zahraničí. Začal v roce 1985 v řeckém Serrezu. I když mu už bylo třiatřicet let, zazářil v novém působišti natolik, že skončil v anketě o nejlepšího řeckého fotbalistu roku na sedmém místě a vyhrál klubové bodování. „V Řecku jsem navázal velmi dobré vztahy, dodnes dostávám pozvánky, abych přijel. Jenže řecké působení jsem musel kvůli vážně nemocnému synovi, který podstoupil operaci srdce, předčasně ukončit. Na tehdejší Pragosportu mi hodně pomohl Jaroslav Vacek, který mi sehnal za stejných podmínek angažmá v Rakousku, kam jsem mohl jen dojíždět," poznamenal Jarůšek. Klubu ve Stockerau pomohl v průběhu svého dvouletého působení až k postupu do druhé rakouské ligy. Těžko ale zvládal dojíždění na tréninky, zápasy a péči o syna. Proto za sebe sehnal náhradu, z belgického Hassletu přestoupil do Stockerau Josef Mazura. Jarůšek už jen jezdil hrát městskou ligu ve Vídni, kdy v průběhu dvou let poznal dokonale hlavní město našich jižních sou-

sedů. Ve čtyřiceti chtěl s fotbalem končit. Ale ještě jej přemluvil brankář Josef Hron a nějakou dobu dojížděl na zápasy do Gmündu.

U fotbalu zůstal i po skončení kariéry. Začal jako správce stadionu za Lužánkami. Staral se o trávník, jezdil po školeních. Práce jej bavila, její výsledky viděl přímo na hrací ploše i na spokojenosti hráčů. Když v roce 1996 skončil v Brně trenér Petr Uličný, přemluvil Jarůška jeho kamarád Karel Večeřa, aby společně s ním vedl prvoligový tým. Postupně jej Večeřa přesvědčil, aby vystudoval trenérskou školu.

Tehdejší majitel brněnského fotbalového klubu, Lubomír Hrstka, se rozhodl na začátku sezony v srpnu 1998 po dvou prohrách s Libercem a Opavou, že Večeřu odvolá. „Byl to nesmyslný tah. Hrstku jsem přemlouval, aby Večeřu nechal dál trénovat. Byl neústupný.

Chtěl jsem také odejít, ale Karel mě přemluvil, abych zůstal a pokračoval v rozdělané práci," vzpomíná Jarůšek na bouřlivý srpen 98. Sezónu se podařilo Bobíkům dokončit na čtvrtém místě...

Navzdory dobrému umístění se ale sezona nevyvedla podle Jarůškových představ. V dubnu 1999 se při vítězném utkání na Žižkově vážně zranil velký talent brněnského fotbalu Milan Pacanda. Když se vrátil po několika operacích do Brna, vzal si jednadvacetiletého hráče Jarůšek k sobě domů. „Máme čtyři děti, Milanovo přijetí do rodiny bylo po dohodě s manželkou bezproblémové. K tomuto kroku došlo také proto, že jej po zranění vyhodil majitel klubu z hotelu Boby. Byl pro něj najednou neperspektivní. Věřil jsem, že se Milan k fotbalu vrátí. Chtěl jsem se mu více věnovat mimo tréninky, proto byla cesta bydlení pod společnou střechou nejlepším řešením," popisuje Jarůšek způsob, jakým se mu podařilo zachránit Pacandu po zranění pro velký fotbal.

V Brně vydržel Jarůšek na trenérské lavičce přesně dva roky. Po nevydařeném začátku sezony jej po pátém kole vystřídal v září 2000 Pavel Tobiáš. O necelých devět měsíců později zamířil Jarůšek do Drnovic, kde opět střídal svého přítele Večeřu. V novém působišti vydržel necelý rok. „Skončil jsem bohužel pět kol před koncem. Majitel klubu, pan Gottvald, měl problémy, nejdříve se schovával a potom byl zavřený. Klub ovládla skupina podnikatele Radovana Krejčíře, všechny opory se převedly do Příbrami. Dostal jsem příkaz s klubem sestoupit, i když by se fotbal v Drnovicích

Jarůšek střílí gól.

Tým Zbrojovky, Jarůšek v horní řadě třetí zleva.

zachránil. Z morálních důvodů jsem nemohl zůstat," řekl Jarůšek. V další sezoně se přestěhoval do Opavy, kterou rok po sestupu vrátil opět mezi prvoligovou elitu. Slezský klub však ovládli ruští majitelé a Jarůšek dal přednost návratu do Brna. To už kromě fotbalu začal koketovat i s politikou.

Lákavou nabídku mu předdeslali oba bývalí brněnští primátoři Petr Duchoň a Richard Svoboda při fotbalovém utkání osobností v nizozemském Utrechtu. „Tehdy opouštěla funkci senátorky paní Lastovecká. Na nabídku jít do politiky jsem kývl. Znamenalo to

pro mě něco zcela jiného. Kandidoval jsem za ODS a dostal hodně preferenčních hlasů," podotkl Jarůšek. Do volební kampaně vstoupil v roli neznalého politika. Vyhrál senátní volby, přesto považoval za trapné, aby za svoji politickou práci bral peníze. Proto svůj roční příjem rozdělil mezi své volební obvody a peníze věnoval sportovcům i mentálně postiženým dětem.

„První tři měsíce v senátu pro mě byly hrozné. Hodně jsem se učil. Už po měsíci na mě čekala první těžká zkouška. Musel jsem vystoupit v diskusi, aby Brno dostalo Vojenskou akademii. Vyhráli jsme o pět hlasů, akademie je v Brně. Podobné to bylo s letištním terminálem. Myslím si, že jsem v senátu nebyl zbytečný a určitě se mi i několik věcí podařilo," tvrdí Jarůšek, který si na práci senátora zvykl.

Ve druhých volbách už ale úspěšný nebyl. Také proto, že nemohl jít mezi své voliče. Deset dní před kampaní si utrhl oba menisky, po operaci chodil dlouho o berlích. „Vítězství ale panu Slavotínkovi přeji, neboť je slušný člověk. Spíše mě mrzí, že mě ODS v komunálních volbách v roce 2006 vůbec nedala na kandidátku. Myslím si, že mocenský boj v tomto směru straně příliš nepomohl, což se odrazilo i na povolebním výsledku, kdy ODS skončila v opozici," posteskl si Jarůšek.

IVAN KUČÍREK

narozen 25. listopadu 1946 v Břeclavi

– cyklista TJ Favorit

– 11x mistr Československa ve sprintu – 1963, 1965, 1967, 1968, 1969, 1971, 1973, 1974, 1976, 1978, 1979

– 12x mistr Československa v závodech tandemů – 1966, 1967, 1968, 1969 (vždy s M. Jelínkem), 1971 (s J. Popelkou), 1974, 1975, 1976 (s Jelínkem), 1980, 1981, 1982, 1983 (s P. Martínkem)

– mezinárodní úspěchy

MS 1971 – sprint bronzová medaile

MS 1976 – tandemy stříbrná medaile s M. Jelínkem

MS 1980 – tandemy zlatá medaile, s P. Martínkem, mistr světa

MS 1981 – tandemy zlatá medaile, s P. Martínkem, mistr světa

MS 1982 – tandemy zlatá medaile, s P. Martínkem, mistr světa

MS 1983 – tandemy stříbrná medaile, s P. Martínkem

OH 1964 – sprint postup do čtvrtfinále

OH 1968 – sprint postup do čtvrtfinále, tandemy postup do čtvrtfinále s M. Jelínkem

OH 1972 – sprint postup do osmifinále, tandemy postup do čtvrtfinále s V. Popelkou

A handwritten signature of Ivan Kučírek in black ink, written in a cursive style.

RIZIKO K RYCHLOSTI PATŘÍ

Raketový vstup šestnáctiletého Ivana Kučírka do světa velké (dráhové) cyklistiky vzbudil v roce 1963 velký rozruch nejen v Brně, kam šestnáctiletý talent z Břeclavi zamířil, ale i za hranicemi města a státu. Do učení v Královopolské strojírně nastoupil na podzim 1962, v říjnu ho výbor TJ Favorit na svém zasedání ve starobrněnském pivovaru na Mendlově náměstí přijal do svých řad a po sedmi měsících se debutant odvděčil vybojováním titulu mistra Československa ve sprintu.

„Bylo to mezinárodní mistrovství Československa a já jsem se mezi startujícími ocitl na poslední chvíli, dalo by se říct na divokou kartu, abych někoho nahradil a můj premiérový mistrovský titul nebyl spojen s absolutním prvenstvím v soutěži. Získal jsem ho za pouhý postup do čtvrtfinále, protože zbývajících sedm sprinterů byli cizinci. Po boku Turriniho, van der Touwa, de Graafa a dalších jsem prožil křest ohněm, dokonce se mi podařilo postoupit i do semifinále a s velmi příjemnými pocity jsem převzal spolu s medailí i svůj první mistrovský dres s vyšitým letopočtem 1963,“ uvádí Ivan Kučírek.

Vlétl mezi elitu bez bázně a hany, všechny svojí výbušností do slova šokoval. Jak k tomu vlastně došlo, že cyklista, který se na pisáreckém velodromu objevil poprvé až na podzim 1962, tak bleskově zvládl vše, co souvisí s dráhovou cyklistikou a zejména s hodně specifickým sprintem? Ivan se domnívá, že to zase nebylo tak složité a také nešlo o náhodu.

„S kolem jsem vyrůstal, cyklistice fandil otec, který to někdy zkusil i v nějakém závodě. Sám však závodění nebral příliš vážně, ale se mnou a hlavně s o osm let starším bratrem Pavlem jsme vyjížděli do okolí Břeclavi a když se konaly nějaké závody, přihlásil nás. Pavlovi to k tátově radosti v dorostu šlo, porážel i Brňáky, nebylo tedy divu, že jsem ho obdivoval a už tady někde se rodila touha vydat se podobnou cestou.. V tréninku se k nám přidal další Břeclavák a později reprezentant Milan Puzrla, rozdávali jsme si to spolu na okruzích kolem parku a zatímco tyto souboje vyznívaly v můj prospěch, na delších tratích se jasně projevovala Milano-va vytrvalost. Přišly i úspěchy, například v otrokovickém kritériu. Už tehdy bylo jasné, že mojí předností jsou spurty a na druhé straně slabinou kopce. Pavel pracoval v Brně a v Královopolské strojírně se seznámil s trenérem Jaromírem Žákem. Nedalo mu to a zmínil se mu o mně a aby svým slovům dodal na vážnosti,

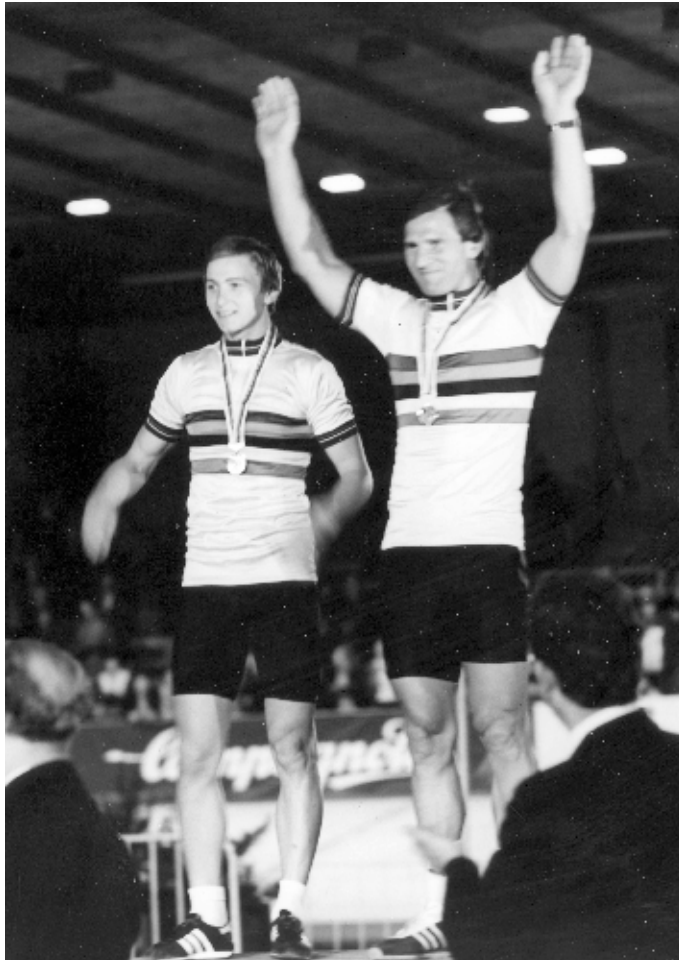

Nečekaný mistr Československa 1963 ve sprintu Ivan Kučírek s trenérem Jaromírem Žákem. Nováček oblékal dres Favoritu jen pár týdnů.

Ivan Kučírek se slavnou francouzskou legendou Danielem Morelonem.

řekl, že dvoustovku mohu zajet za dvanáct vteřin. Žák ho asi moc vážně nebral, ale řekl, ať tedy přijedu. Tak jsem se poprvé objevil na dráze a ta dvoustovka se mi opravdu povedla kolem dvanácti vteřin, čas už si přesně nepamatuji. Důležité bylo, že Jaromír Žák byl pro a já jsem si v té chvíli určitě ještě nedokázal představit, že mám na příštích dvacet let o zábavu postaráno, neboť budu na velodromech po celém světě málem víc než doma.“

Ivan Kučírek s Pavlem Martínkem podruhé v duhových trikotech mistrů světa v jízdě tandemů při MS 1981 v Brně.

Než dostanou sprinteři svá kola v posledních dvou stech metrech do vysokých obrátek, během zhruba dvou a půl okruhu v každé jízdě si dávají paradoxně záležet, aby jeli co nejpomaleji. Jezdec vylosovaný k odstartování z nevýhodné první pozice, se nechce smířit s tím, že zatímco se musí neustále ohlížet, soupeř si ze zadu pohodlně kontroluje každý jeho náznak o zrychlení. Proto to hlemýždí tempo, nebo dokonce zastavení a útok na nervy soupeře, jenž se nezřídká raději rozjede a převezme první pozici, než by si ničil nervy technicky náročným balancováním. Cyklista, který se takto zbavil pro-

kletého údělu jet v čele a stále se ohlížet, je samozřejmě už v této chvíli na nejlepší cestě jízdu vyhrát.

„Ovládnout vše, co vyžaduje sprint trvá hodně dlouho, je to cesta lemovaná chybami všeho druhu. Poznal jsem to samozřejmě i sám. Nejvíc asi při svém prvním startu na mistrovství světa v roce 1964 v Paříži. Byl jsem stále ještě dorostenec a podařilo se mi postoupit do čtvrtfinále. Zde pak soupeř, mistr světa Sercu, byl jen o dva roky starší než já, ale zkušenosti už mohl rozdávat a právě to asi rozhodlo o jeho těsném prvenství. Podařilo se mi vysekat se sérií jízd do finále oprav, kde jsem narazil na dalšího šampiona Bianchetta. Blížila se už půlnoc a žádná senzace se bohužel nekonala. Prohra, i když velmi těsná, znamenala vyřazení. Měl jsem toho už dost a hlavně nezbyvalo, než se dodatečně pokárat za dopolední prohřešek. Pár kamarádů, kteří už měli závody za sebou, se vydalo na prohlídku Paříže, tak jsem se bez velkého přemýšlení přidal a až později mi došlo, že z vycházky bude pořádný pochodák s opožděným návratem. Těžko říct, jak moc únava z ulic Paříže ovlivnila večerní jízdy, v té půlnoci s Bianchettem mi chybělo pár centimetrů a právě v takovém souboji se určitě sečítají i maličkosti, tím spíš úbytek sil z kilometrů našlapaných po pařížské dlažbě. Až s odstupem času jsem dostal spoustu rad a také nasbíral vlastní zkušenosti, z nichž jednoznačně vyplynuly zásady, jimiž bylo nezbytné se před každým závodem řídit – v kolik hodin jít spát, v kolik vstávat, kdy a jak jíst a pít, kdy a jak odpočívat, jak se rozjíždět a samozřejmě vše o taktice.“

Světových šampionátů absolvoval Ivan Kučírek celkem čtrnáct a nejvydařenější bylo italské Varese v roce 1971. „Bronzu z Varese si vážím nejvíc. V semifinále na mě čekal Francouz Daniel Morelon, hvězda první velikosti, na něho jsem neměl ani při dobré formě nárok. Zbývajícimi soupeři byli Quintin a Kravcov. Vyjít z této konkurence s bronzem tedy mělo vysokou cenu. Soubojů s Morelonem byla spousta a výjimečně se mi ho podařilo i porazit. Jedním z takových šťastných závodů byla Velká cena Anglie v Leicesteru, tam startovalo mistrů světa dokonce sedm, jeli profíci s amatéry. Kromě Morelona hlavně Dán Pedersen, s ním jsem si neuměl nikdy poradit, ale v Leicesteru se mi to poprvé a také naposled podařilo. Nicholson mě asi podcenil, věřil si tolik, že sám rozjížděl spurt, ale měl jsem pro tuto jízdu namontován těžší převod a ve výjezdu do cílové rovinky už bylo jasné, že vyhráji. Když máte den, všechno se daří, příznivě se to odrazí v psychice a je radost závodit. Tak jsem si to užil v Leicesteru, kde byli i Tkáč, Vačkář a Vymazal a dokonce i o rok později, opět v Anglii. V dalších světových šampionátech už jsem, pokud jde o

IVAN KUČÍREK

Cílový snímek z finále tandemů na MS 1981 v Brně. Podle polohy zadních kol na cílové čáře lze rozpoznat náskok domácí dvojice Kučírek – Martínek.

Zaplněná tribuna sleduje, kdo bude mít slabší nervy a smíří se s nevýhodnou první pozicí. Kučírek (vpravo) i Vačkář vydrželi stát hodně dlouho, i celé desítky minut.

medaile v individuálním sprintu, vyšel naprázdno. Tím víc musím ocenit dva supervýkony Tona Tkáče, který vyhrál mistrovství světa a v Montrealu i olympijský závod. Ty dvě zlaté medaile naši cyklistiku povznesly, v olympijském finále pokořil dokonce Morelona, bylo to něco úžasného. Samozřejmě bych se rád viděl v podobné roli sám, ale každý jsme se prosazovali jinak. On potřeboval kratší dráhu s více klopenými zatáčkami, to byl právě Montreal s povrchem z kamerunského dřeva. V zatáčce vy-

Cílová bitva o každý centimetr. Výhodná Kučírkova pozice (uprostřed) naznačuje, že i tentokrát to dopadlo dobře.

užil dobré přilnavosti, najel si ve strmém klopení nahoru a když se pak ve výjezdu spouštěl zpět dolů, rozpálil tempo aniž by musel vynaložit mnoho sil tak, že ve finiši už mu nikdo nestačil. Měl perfektní frekvenci, i při lehčím převodu zvládl vysoké tempo kmihem a zaslouženě zářil. Mojí zbraní byla síla, mohl jsem si dovolit i těžší převod, ale musel to být útok v pravý čas a na delší dráze. Moje rychlostní vytrvalost měla své meze. Pokud šlo o technické novinky, moc jsem si na ně nepotrpěl. Alespoň tomu tak bylo v případě lehčích kol, která jsem jednou zkoušel ve snaze dodržet pravidlo, že každý dekagram, který veze závodník navíc, je na výkonu znát. V mém případě se však ukázal opak. Starší a těžší kola se sice o něco obtížněji dostávala do obrátek, ale když už jsem to rozjel, plnila právě kola částečně, podobně jako u disků používaných stíhači, funkci setrvačnicku, a to mi vyhovovalo víc než nový vynález.“

Jedenáct domácích sprinterských mistrovských titulů Ivana Kučírka hovoří jasnou řečí o tom, kdo na našich velodromech ve druhé polovině šedesátých a v sedmdesátých letech vládl. Nejen Tkáč, ale i další tehdejší vynikající sprinteři zůstávali převážně ve stínu hlavní opory Favoritu. Na druhé straně Kučírkův talent původně sliboval v soubojích se světovou elitou přece jen víc. Brněnský dres Ivan změnil jen po dobu vojenské služby, kdy hájil, podobně jako další brněnští odchovanci, barvy Dukly Pardubice. „Delší české dráhy mi vyhovovaly, také proto vyznívaly mistrovské závody často v můj prospěch. S Tonem Tkáčem jsem neuspěl v domácím mistrovství jen jednou, v Bratislavě. Aspiranty na sprinterský titul byli i Vačkář, Jelínek, Popelka, Vymazal a šampionáty, které se těšily slušnému zájmu diváků, se málokdy obešly

bez nějakého překvapení. Jednou se o ně postaral Mirek Vymazal, jenž měl v zimě havárii, ležel víc než dva měsíce v krunýři, přesto se stihl dát do pořádku a v Prostějově patřil dokonce k nejlepším. Já jsem v té době prožíval krizi jiného druhu. Bratr se rozhodl pro emigraci a v tu chvíli bylo jasné, že se do ciziny nedostanu. Měl jsem ale štěstí, že se za mě zaručil trenér Dukly Pardubice Václav Machek a mohl jsem tedy závodit i cestovat dál. Moc si jeho podpory dodnes vážím.“

Světová sprinterská elita, přehlídka hvězd, často neporazitelných. Přesto i s nimi se museli čeští soupeři postavit na start a počítat s tím, že výsledek nebude nijak slavný. „Jedna z největších legend byl Morelon. Porazil jsem ho v Anglii a potom ještě v Drážďanech, ale to byly Velké ceny, každoročně jich bylo v programu několik. Kodaň, Curych, Amsterdam, Paříž, Leicester, Tbilisi, Lodž a také Brno. Favorit měl ve světě zvuk a tak se v Pisárkách vystřídal snad kompletní elita. Trentin cestoval stále s Morelonem, měl rovněž skvělé výsledky a navíc spolu jezdili i tandemy. Omar Pchakadze byl silákem, kterého jsem nikdy neporazil. Poznal jsem i Hesslicha, to už jsem byl starší a nedivím se, že mu nikdo nestačil, jezdil jako motocykl, soupeře válcoval bez ohledu na taktiku. S Hübnerem jsem se seznámil v Budapešti. Měli tam novou dráhu a on zvolil dlouhý spurt, jel jsem tedy celé kolo pět metrů za ním, to je normálně pozice, ze které se dobře útočí, ale tentokrát se mi nepodařilo se k němu ani přiblížit, natož ho dojet. Potom někdo řekl, že je juniorským mistrem NDR. Dva metry, sto kilo, postava samý sval. Jeho sestra byla olympijskou vítězkou v plavání, měli to v rodině. Hesslich byl atletický, Hübner silák ještě výraznější než Pchakadze a to už je co říct. Omar měl vypracované nohy, Hübner i vršek. Němci tehdy hodně posilovali a systém měli vypracovaný už od mládeže. Pchakadze jezdil podobným stylem jako já, ale zatímco já jsem soupeře někdy jen vystrašil, on je nemilosrdně drtil. Měl velké zrychlení, pak třeba zvolnil, nechal si soupeře přijet, pustil ho předním kolem k převodníku, tam na něho nejvíc foukalo, takto jízdu rozkouskoval třeba natřikrát a upaloval do cíle.“

Tandemy jsou ve srovnání se sprintem rychlejší, daleko vyšší je riziko pádů a tím je postaráno i o diváckou přitažlivost. Stříbro páru Fouček – Machek z OH 1956 v Melbourne potvrzuje, že na našich oválech měly tandemy vždy zelenou. Kouzlu zvýšené rychlosti i rizika podlehl i Ivan Kučírek a když sedal poprvé spolu s Milošem Jelínkem za říditka speciálu, sotva mohl tušit, že jednou mu tato disciplína vynese i světové zlato a duhové trikoty. Po roce 1972 tandemy z olympijských her zmizely a v současnosti ustoupila jedna z nejméně atraktivnějších

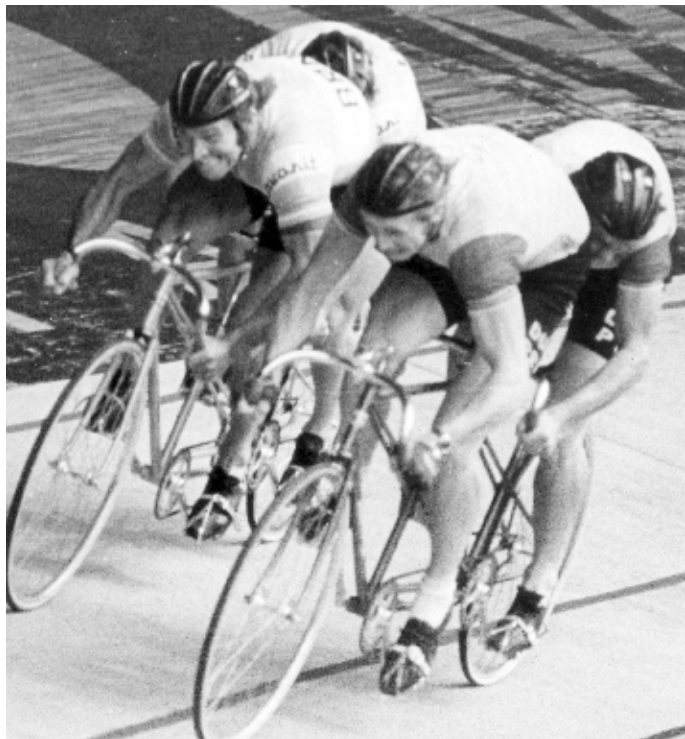

Kučírek (vpravo) a Tkáč.

disciplin i v mistrovství světa a Světovém poháru novinkám, např. keirinů a týmovému sprintu.

Nejčastějším tandemovým partnerem Kučírkova byl o rok mladší Miloš Jelínek, krátce ho vystřídal Vladimír Popelka, lékař, jehož sportovní i životní dráhu předčasně ukončilo zhoubné onemocnění a nakonec přišlo nejúspěšnější období s „Martanem“ Pavlem Martínkem.

„Miloš byl nejčastějším partnerem, dobrou spolupráci jsme zužitkovali domácími tituly a škoda, že pád a Milošovo zranění stálo v cestě našemu startu na mistrovství světa 1969 v Brně. Nahradili jsme si to až o sedm let později, kdy jsme z mistrovství světa v Monteroni přivezli stříbrné medaile. Síla země se širokou základnou sprinterů byla i v tandemech patrná. Koncem sedmdesátých let už jsem se se sprintem loučil a asi by to podobně dopadlo

Finisť tandemů. Vpravo Vačkář s Vymazalem, nad nimi Kučírek s Jelínkem.

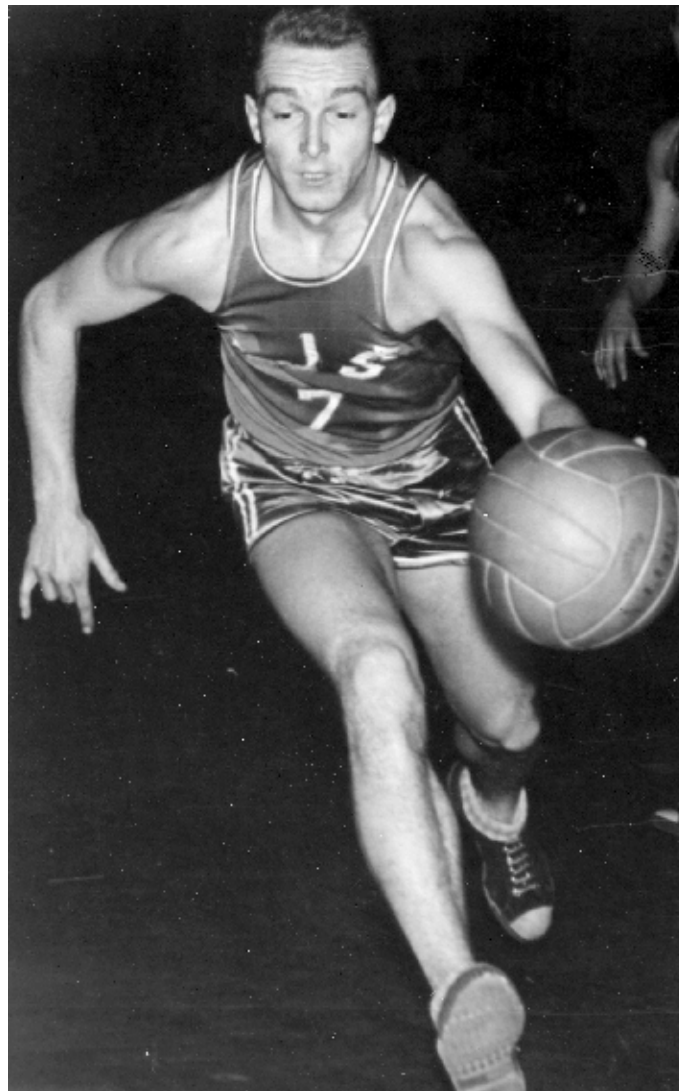
i s tandemy, nebýt toho, že trenér Žák potřeboval v roce 1980 sparringpartnery pro Vačkáře a Vymazala. S „MartánemL“ jsme nebyli sjetí, tak jsme se dvakrát svezli, a tuto roli přijali. Já jsem navíc musel ve sprintu s Martánem potvrdit, že mám na to, abych mohl sedět vpředu a převzít roli šéfa posádky. Asi ani Žák nečekal, že bychom mohli vyhrát, ale podařilo se a protože trenér chtěl zvýšit motivaci a předem oznámil, že vítěz pojede do Besanconu na mistrovství světa, tak tato pocta připadla nám a navíc to dopadlo nejlépe jak mohlo, což znamenalo kromě vzpruhy i patřičné doporučení pro start na dalším šampionátu, který v roce 1981 pořádalo Brno. V domácím prostředí jsme zlatý úspěch zopakovali a potom do třetice ještě v roce 1982 v Leicesteru. O další rok později jsme jeli do Curychu titul obhajovat, ale tam se předvedli ve vynikající formě Francouzi, kteří uměli dvoustovku na betonu za 9,6, to představuje 75 kilometrů za hodinu, aby bylo zřejmé, co se dá předvádět na tandemu. Tak jsme se museli spokojit se stříbrem a tato medaile byla definitivní tečkou za mojím dvacetile-

tu kariérou. Bylo mi 37 let, byl už nejvyšší čas končit a medaile z posledních let daly loučení přece jen příjemnou podobu. Mám na co vzpomínat, na kole jsem neseděl jen při tréninku a závodech, denně jsem dojížděl za každého počasí do práce a na velodrom. Pádů bylo také dost, někdy se jim nedá vyhnout, ale měl jsem štěstí, že šlo většinou jen o odřeniny, i když často pořádné, že jsem třeba dvě noci nespal. Přežít se to dá, ale na zdraví to nepřidá. Jednou napadla spousta sněhu a Arnošt Vymazal, který byl mým trenérem v době, kdy Jaromír Žák odcestoval pracovně do Indie, jel na velodrom na běžkách. Na Úvoze jsem ho chtěl na kole předjet, ale byl rychlejší. Asi na nás byl dobrý pohled. Kolo jsem úplně neodložil, ale rychlost už si na něm nevychutnávám jako dřív. Baví mě lyžování, běžky a hlavně sjezdy na Červenohorském sedle jsou velkým zážitkem. Samozřejmě s rizikem. Snažím se mít jízdu i při vysokých rychlostech pod kontrolou, alespoň v nezbytné míře. Když se chci pořádně svézt, nějaké riziko tam je, prostě to k rychlosti patří. Na kole i na lyžích,” uzavírá rozhovor Ivan Kučírek, stále s vitalitou málem jako v časech své největší slávy.

FRANTIŠEK POKORNÝ

narozen 31. srpna 1933 ve Zlíně

- basketbalista Zbrojovky – Spartaku ZJŠ
- se Spartakem ZJŠ a Zbrojovkou vybojoval čtyři tituly mistra Československa
- výrazně se podílel na postupu ZJŠ do semifinále Poháru mistrů evropských zemí 1962/63 a do finále PMEZ 1963/64
- jako člen reprezentačního týmu Československa sehrál 47 zápasů
- účastník mistrovství Evropy 1961, čs. tým obsadil v Bělehradě 5. místo

A handwritten signature in cursive script, reading "Pokorný".

BASKETBALISTA V KOPAČKÁCH

Na zažloutlých stránkách je basketbalová kariéra Františka Pokorného zaznamenána zcela přesně: 1198 zápasů. Stavební inženýr z Blanska umí sport prožívat nadmíru intenzivně a také mu přinášet nemalé oběti. Odjakživa chtěl mít o všem, co pod koší prožil, dokonalý přehled, nelenil a každý zápas bez otálení zapsal do své kroniky. Dnes stačí zalistovat v objemném fasciklu a najít údaje o příslušném utkání. Například první zápas v dresu Sokola Blansko sehrál 21. listopadu 1949 v brněnské tělocvičně Pod hradem se Sokolem Žabovřesky, nefauloval a zaznamenal jeden bod.

„To mi bylo šestnáct a musím dodat, že rok předtím jsem o košíkové nevěděl vůbec nic. Věnoval jsem se stolnímu tenisu, atletice, volejbalu, fotbalu a s košíkovou jsem se setkal až při studiu na gymnáziu v Husovicích, kam jsem od svých deseti let dojížděl. Pořádal se tam turnaj žáků a zaujalo mě, jak snadno se hoši trefovali. Později bylo otevřeno gymnázium i v Blansku a z Boskovic k nám byl přeložen známý sportovec a tělocvikář Martin Strnad. Učil také chemii, ale jeho zápal pro sport, hlavně hokej a basketbal, neznal mezí. Nebylo mu zatěžko obcházet funkcionáře a přemlouvat je, aby pomohli, přičemž na naléhavosti svých žádostí si uměl dát záležet. On už byl takový, že nedal pokoj a sehnal vše potřebné pro naši činnost a dokonce i prostředky na naše cesty k zápasům v Čechách i na Slovensku. Nemusím dodávat, že se nám takový program zamlouval. Při budování hřiště jsme ruku k dílu museli přiložit i my, ale hrálo se a moje pokroky byly asi docela znatelné. Pan profesor mi totiž přidělil míč a na hřiště jsem tedy mířil denně hned po škole. Pro doktora Strnada nebyl problém propagovat basketbal i v okolí. V reklamě k utkání se Sokolem Brno I ve Sloupu dával na vědomí, že přijedou reprezentanti Mrázek, Kolář a Kozák a proti nim postavil nás pár gymnazistů. Hrálo se na šterku pod skalou, my jsme samozřejmě dostali na frak, ale právě v podobných zápasech se dalo nejvíc pochytit a pomýšlet výš.“

Mezníkem ve sportovním vzestupu Františka Pokorného byl příchod, vlastně návrat, do Brna, tentokrát na stavební fakultu VUT. V Brně se basketbalu dařilo, Sokol Brno I ukončil vládu pražských týmů a sbíral jeden mistrovský titul za druhým. Výborné basketbalisty měly i další oddíly, zvláště sokolské jednoty v Králově Poli, Židenicích, v Žabovřeskách a také vysoké školy braly vážně skutečnost, že basketbal je ve světě převážně sportem studentů.

František Pokorný (vlevo) na střídačce při utkání v tělocvičně brněnského sokolského stadionu. Hráči byli v obležení diváků, kteří se v nouzi usadili i na hřišti.

„Na fakultě v Brně se basketbalistů ujal Franta Dvořák, byli tam také Olda Swierk, Džorž Lefner a další. Postoupili jsme do ligy, ale ti co dostudovali, odcházeli za zaměstnáním a zaplňovat vzniklé mezery nebylo lehké. Zkušenosti z ligy, do které jsme postoupili, však měly cenu, všiml si mě Ivan Mrázek a byl z toho přestup do Zbrojovky, tehdy ještě Spartaku ZJŠ. Nový dres jsem oblékl poprvé v roce 1958, kdy končili Lubomír Kolář, Ivan Mrázek a další starší hráči a už tehdy jsem tušil, že před sebou mám nejvýznamnější období svého sportovního života.“

Na každodenní dojíždění z Blanska si František zvykl a potíže mu nedělaly ani návraty „divadelním“ vlakem po večerních trénincích. Po dostudování však byla v dohledu horší nástraha v podobě umístěnky na žermanickou přehradu. „Byl jsem přehradář a umístěnky představovaly v té době rozhodnutí, s kterým se nedalo nic dělat. Já jsem proti oblasti, kam jsem měl nastoupit, nic neměl. V tom kraji se narodila maminka, proto jsem tam často a rád jezdil, ale nastoupit tam na stavbu přehrady znamenalo s celými týdny odloučení jednak podstatnou změnu životního stylu, ale hlavně konec basketbalu ve Zbrojovce. To byly dost pádné důvody k tomu, abych se s umístěnkovým diktátem nesmířil a zariskoval nástupem do náhradního zaměstnání v projekci ČKD v Blansku. Musím dodat, že jsem také nedostal diplom,

V roce 1964 absolvoval tým Zbrojovky téměř měsíční zájezd do Rakouska a Itálie. I bez reprezentantů Jana Bobrovského, Františka Konvičky a Vladimíra Pištěláka si Brňané vedli v utkáních v Livornu, Monopoli a na Sicílii velmi dobře, jak potvrzují vystavené trofeje, na nichž měl František Pokorný (třetí zleva) velkou zásluhu. V závěru turné se Spartak utkal v Římě třikrát s reprezentanty Itálie připravujícími se na OH v Tokiu, kde vybojovali 5. místo.

byl to běžný postup při odmítnutí umístěnky. Musel jsem tušit, že trampotám není konec a také nebyl. Přijeli kádrováci, zdůrazňovali, že se vyhýbám práci a proto věc předávají soudu. Psychicky jsem byl na dně, ale ustoupit jsem nechtěl. Změnil jsem místo, na AFK Blansko se stavěly tribuny, tak jsem tam ještě s jedním hochem škrabal cihly, ale kádrováci se objevili znovu. Tentokrát už s přijatelnějšími nabídkami, z nichž jsem si vybral vodní dílo Koryčany. To byla jen sypaná hráz, nepobyl jsem tam tedy dlouho a mířil do Víru a potom do Mostiště u Velkého Meziříčí. Ze všech těchto míst se dalo dojíždět na brněnské tréninky, i když snadné to nebylo. Hodně mi to usnadnil motocykl, který jsem koupil od Ivana Mrázka, ale v nepříznivém počasí a na tehdejších silnicích s kočičími hlavami nebyla nouze o nepříjemné nástrahy a v zimě nezbylo než jezdit vlakem nebo autobusem.“

Starosti však ustupovaly do pozadí ve světle basketbalových úspěchů. Hned v první sezoně se Spartaku ZJŠ podařilo vyhrát ligu a vyzkoušet si novinku – Pohár mistrů evropských zemí. Přes EKE Vídeň tým došel jen do druhého kola, kde ztroskotal na Lechu Poznaň. Bylo však vidět, že předsedovi oddílu Jiřímu Novákovi a trenéru Ivanu Mrázkovi se podařilo dát dohromady silnou sestavu, která po zmíněném zisku titulu sice v dalších třech letech dozrávala a ligové prvenství přenechala Orbisu, Spartě

a Svitu, ale pak už bylo v dohledu nejslavnější období. V sezoně 1962/63 se mistrovský Spartak ZJŠ proboujel přes BBC Antverpy, Toverit Helsinky a Olympii Lublaň do semifinále PMEZ proti Realu Madrid. Tělocvična sokolského stadionu s maximální kapacitou kolem tisícovky diváků při pohárových zápasech nestačila zájmu příznivců basketbalu a pomyšlení, že by se s Realem hrálo v tomto sále vůbec nepřicházelo v úvahu. Volba padla na zimní stadion za Lužánkami, na něm už se párkrát basketbal hrál a tak otázkou bylo už jen, zda bude plný dům.

„Atmosféra před Realem byla úžasná. Částečně jsme také pomáhali v přípravách, tím napjatější bylo naše očekávání. Brno zápasem žilo, přesto skutečnost, že více než desetitisícové hlediště bylo plné, nás hřála a motivovala. Výsledek 79:60 byl úžasný, ale zda také dostatečně nadějný pro konečné účtování, nemohl nikdo předem odhadnout. Na Madrid se každý těšil, Real měl ve světě jméno hlavně jako fotbalový kolos, ale i basketbal díky americkým posilám zářil. Věděli jsme o bouřlivém prostředí v hale soupeře, kdosi odhadl, že nás bude stát 25 procent výkonu, tak abychom si na to zvykli, provázal naše tréninky z reproduktorů mohutný řev.“

V Praze se k brněnské výpravě mířící do Španělska přidal šachový velmistr Luděk Pachman. Stejně jako u jiných výprav mířících na

FRANTIŠEK POKORNÝ

západ měla osoba pověřená příslušnými centrálními úřady dohlédnout, aby se veškeré dění během cesty odehrávalo v přísně stanovených mezích a bez kontaktů s emigranty. Brněnští basketbalisté měli tentokrát z dohledu od začátku dobrý pocit a potvrdilo se, že se nemýlili. Luděk Pachman měl daleko k tomu, aby sledoval kdo s kým v Madridu hovořil. O příjemný úvod cesty do Španělska se v letadle postaral Zdeněk Vlk. „Pane Pachmane, máme tady jednoho odborníka na váš sport,“ upozornil na Frantovu solidní šachovou zdatnost. „Tak jsme se seznámili, Pachman povídá – říkej mi Ludku, já na to – ty mě Franto a Zdeněk pokračoval. On by si s vámi chtěl zahrát. Na to Pachman, ale jak, máš šachy? Ano, magnetické, ukazují krabičku, kterou jsem stále vozil. S tím chceš hrát? To se moc nehodí. Nevzdávám se a říkám, tak budeme hrát po paměti. Velmistr netajit údiv. A ty to umíš?

Šachy v tomto pojetí tvořily totiž na gymnáziu v Husovicích pravidelnou náplň pochodáků. „Naučil jsem se to od Franty Blatného, pozdějšího mistra FIDE, jenž byl také vynikajícím fotbalistou a po nějakém plicním nálezů musel fotbalu nechat a svoje mimořádné kvality uplatnil pro změnu ve stolním tenisu. Blatný s nějakým Vlčkem šli vždycky na konci skupiny a bavili se právě tímto způsobem – věž z b4 na b8, dáma z c7 na e5 – a kdyby je někdo nezarazil, tak asi byli schopni přehlédnout, že jsme už na Klajdovce a šli by dál směr Křtiny. Tak jsme s Pachmanem partii rozjeli, ale už po pátém tahu to se mnou vypadalo bledě. Hlásím střelec c1 na e3 a Luděk suše upozorňuje – tam máš figuru. Tak se zkouším chytat stébla a v zoufalé snaze o sebevědomý tón nadhodím – v tom případě nabízím remízu, bereš? A on – to víš že jo! Podali jsme si ruce a já jsem si mohl do svých záznamů doplnit svým způsobem nejcennější sportovní úspěch.“

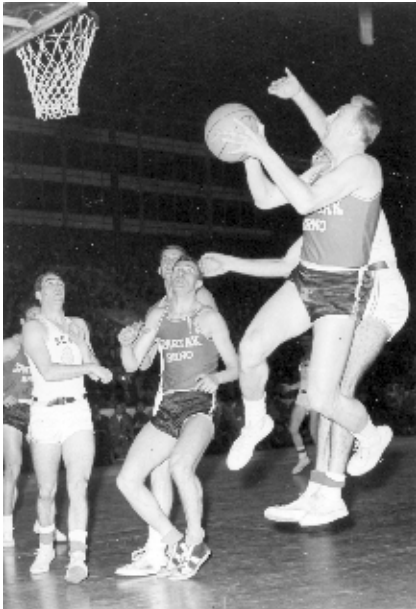
V Madridu čekalo na brněnskou výpravu překvapení. Ference Puskáse, maďarskou hvězdu fotbalového Realu poskytl vedení klubu hostům jako doprovod po dobu pobytu ve španělské metropoli. Postup do finále vybojoval Real výhrou 90:69, v součtu výsledků rozhodovaly pouhé dva body. „Bylo to hlavně s ohledem na některé verdikty maďarského rozhodčího kruté, ale asi se to dalo tušit a Puskás nás pak utěšoval slovy o tom, že jsme určitě nebyli horší, ale jeho klub na cestě ke svým velkým cílům nemohl tuto velkou šanci nevyužít. Sám se kromě fotbalu věnoval výrobě uzenin. Na reklamě stálo, že Puskásovy páky jsou nejlepší na světě a když jsme se jej ptali jak vše stíhá, s úsměvem dodal, že zaměstnává zkušené maďarské řezníky, kteří svoji práci dokonale ovládají a on do závodu dochází jen dvakrát týdně. Vždy na hodinu, v pondělí pohovoří s lidmi o právě odehraném zápase a ve

Nad hlavami spoluhráčů se ocitl František Pokorný poté, co přesnými střelami v závěru zápasu rozhodl o vítězství čs. reprezentantů nad Bulharskem. A hoblu neunikl ani když se v roce 1966 loučil s brněnským týmem, ve kterém patřil k nejoblíbenějším hráčům.

čtvrtek probere příští utkání, smál se. Se Zdeňkem Vlkem jsme se mu svěřili, že také hrajeme závodně fotbal a na letišti nás před odletem překvapil malým suvenýrem - kopačkami, které nám věnoval. Každému z výpravy navíc předal dvě kila párků, celkem jich bylo 32 kilogramů. Přiletěli jsme do Paříže, kde letištní personál stávkoval, odvezli nás do hotelu, ale peníze na stravu nám chyběly a přežít dva dny se podařilo právě díky Puskásovým párkům.“

Na Real narazili Brňané i v sezoně 1963/64 a tentokrát to bylo dokonce až ve finále, kam postoupili přes Handelsministerium Vídeň, Maccabi Tel Aviv, Steau Bukurešť a OKK Bělehrad. Už jen výčet soupeřů potvrzuje, jak vysoké byly kvality sestavy s oporami Zdeňkem a Janem Bobrovskými, Konvičkou, Pištělákem, Pokor-

I přes obranu slavného Realu Madrid se František Pokorný dokázal dostat do pozice, ze které vstřelit koš už nebyl problém.

ným, Vlkem a Konečným. V Brně fungovala opět skvěle produktivita československého mistra (110:99), ale doma činil náskok Realu dvacet bodů. František Pokorný si kromě nezapomenutelných úspěchů v PMEZ zaznamenal do své kroniky další domácí mistrovské tituly. Celkem jsou čtyři a s touto bilancí se vynikající technik a střelec v roce 1966 po devíti sezonách s brněnským dresem rozloučil. Odměnou za podíl na skvělých výsledcích byl kromě výjezdů do zahraničí jen diplom mistra sportu. Což František bere jako samozřejmost a nehledí na to, že současná měřítka se v tomto směru hodně změnila.

„Velmi si cením toho, že jsem mohl být členem tak dobrého a úspěšného týmu. Vážil jsem si a stále vážím všech spoluhráčů a na adresu Zdeňka Bobrovského musím dodat jen tolik, že útoky režíroval tak dokonale, že nám už nezbývalo nic jiného, než dát koš. Měl jsem třiatřicet let a oddíl produkoval díky intenzivní práci s mládeží výborné odchovance, takže už se rýsoval nový tým. A já jsem si závodního sportu užil víc než dost, vedle basketbalu jsem totiž hrál v Blansku také fotbal a nebylo výjimkou, že po nedělním basketbalovém mistráku mě v Brně naložil autobus s fotbalisty a jelo se k odpolednímu utkání. Jihlava, Znojmo, Třebíč, Ratíškovice, myslím, že už jen z výčtu těchto míst se dá usoudit, že šlo o kvalitní soupeře. V roce 1962 jsem si zahrál i proti reprezentantům, kteří se připravovali na mistrovství světa

v Chile, bydleli v táboře v Jedovnicích a zápasy absolvovali v okolí, samozřejmě i v Brně. Nás porazili 6:0. Hrát proti tak slavnému týmu byl obrovský zážitek. Osobně jsem se znal s Titusem Bubeníkem, který dříve hrával basketbal v Košicích.“

V basketbalové reprezentaci oblékal František Pokorný dresy akademiků, juniorů a seniorů. „Vrcholem bylo mistrovství Evropy 1961 v Bělehradě, kde nás těsné prohry s Bulharskem, Rumunskem a Francií odsunuly na páté místo, což bylo hodnoceno jako neúspěch. „Krásné vzpomínky mám na utkání s Bulhary v Praze, ve kterém soupeř vedl o bod a mně se podařilo vypíchnout míč, vzápětí jsem byl už se závěrečným signálem faulován a úspěšné trestné hody znamenaly naše vítězství 82:81. I když šlo jen o přátelský zápas, vydařený závěr všechny potěšil tak, že jsem dostal i hobla. V té době měly i přáteláky náležitou vážnost, včetně zájmu diváků.“

Konec závodního sportování si vynutily také rodinné důvody. „Měli jsme dceru a syna a už dost dlouho se tísnili ve svobodárně. Možné řešení se celkem náhodně vyklubalo z družstevní svépomocné výstavby čtyř domů v Blansku. Družstevníci potřebovali stavbyvedoucího a tak i když jsem si byl vědom do čeho jdu, jsem tu práci vzal. Byly to čtyři roky bez volných víkendů, starostí a problémů jsem měl nad hlavu, ale bohudík vše dobře dopadlo, přežili jsme to, spokojeně bydlíme a skutečnost, že jsem si velmi dobré bydlení dokázal vybudovat, má svoji váhu. Sportování muselo počkat a pokud mi to zdraví dovolilo, užil jsem si ještě jak basketbalu a fotbalu, tak i tenisu, volejbalu, stolního tenisu, plavání a kuželek dost.“

Po sedmdesátce je výjimkou, když se neozvou nějaké zdravotní problémy. „Je to i můj případ, na oba nejoblíbenější sporty už jen vzpomínám, ale nedá mi to, abych opatrně nezkusil alespoň kuželky, tenisového debla a hlavním terčem mého zájmu jsou taroky. Těm holduji už spoustu let, jsem členem Moravského tarokového klubu a aktivním účastníkem turnajů, které se vyznačují vysokým počtem účastníků a vynikající atmosférou. Taroky jako královská hra mají svoje nenapodobitelné kouzlo, nutí hráče namáhat mozek, reagovat na vývoj partie, kombinovat a hledat úspěšná východiska. Není jednoduché obstát a o to hezčí jsou pocity, když se partie vydaří.“

text: Zdeněk Hrančík, foto: archiv

FRANTIŠEK ŠEVČÍK

narozen 11. listopadu 1942 ve Vilémovicích

- útočník, pravé křídlo
- účastník pěti světových šampionátů v letech 1965, 1966 a 1968 – 1970. Jednou reprezentoval Československo na zimních olympijských hrách ve francouzském Grenoblu 1968
- stříbrný medailista z mistrovství světa 1965 v Tampere, 1966 v Lublani, 1968 v Grenoblu
- stříbrný medailista z OH 1968 v Grenoblu
- bronzový medailista z mistrovství světa 1969 a 1970 ve Stockholmu
- za reprezentaci odehrál 95 utkání a nastřílel 26 branek
- na mistrovství světa a OH v Grenoblu byl vybrán do All stars týmu šampionátu
- v dresu brněnské Komety působil 12 sezon, odehrál 404 ligo-vé zápasy, nastřílel 171 gólů a získal 5 titulů mistra republiky v letech 1962 – 1966

- hráčská kariéra: Vilémovice, 1956 – 1973 Kometa Brno, 1973 – 1975 Karviná, 1975 – 1977 Prostějov, 1978 – 1982 hrající trenér v Blansku, 1982 – 1984 trenér ve Velké Bíteši

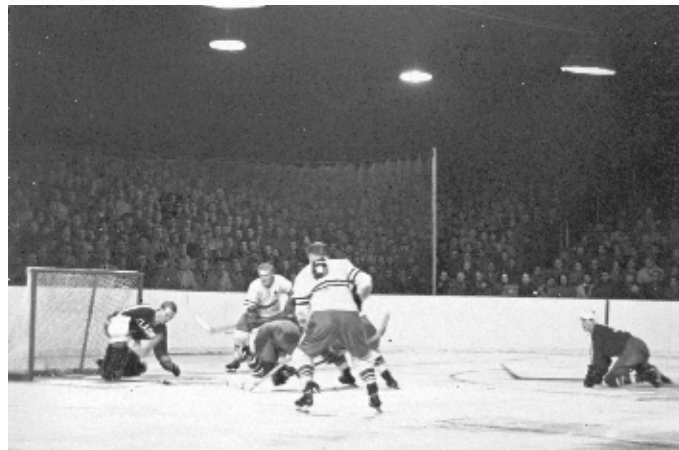
František Ševčík

Z RYBNÍKA DO KOMETY

„Nenápadný a pracovitý hráč se smyslem pro obrannou činnost, korektní a zodpovědný v přístupu k přípravě a zápasům.“ Přesně, skvěle a hlavně pravdivě charakterizuje Františka Ševčíka v Malé encyklopedii ledního hokeje Karel Gut, bývalý reprezentant, trenér a předseda Českého hokejového svazu, kariéru jedné z legend Komety, která však slávu přenechávala jiným.

V předzahrádce rodinného domu v Brně-Líšni, který postavil František Ševčík společně s manželkou Evou vlastníma rukama, tvoří „uvítací výbor“ čtyři nádherní, čistokrevní a chovný výmarští ohaři. V obývacím pokoji stojí ve vitríně starobylého přiborníku velký počet pohárů, které získali na různých výstavách a František se jimi chlubí, zatímco hokejové trofeje chybějí... „Někde jsou, ale to není důležité, už je to dávno,“ mává rukou někdejší pravé křídlo brněnské Komety.

Jaká byla jeho sportovní dráha? „Rybník na návsi ve Vilémovicích jsem měl přímo před domem a když zamrzl, což bývalo v moravském krasu často, kmotr mě naučil bruslit, samozřejmě na bruslích na kličku. Brzo jsem hrál za vilémovický dorost a už v devíti letech mě občas chlapi, kteří hráli divizi, což byla tehdy třetí nejvyšší soutěž, vzali k přátelskému utkání,“ vzpomíná na hokejové začátky František Ševčík a pokračuje: „Na střední škole v nedalekých Jedovnicích jsme měli skvělého ředitele Musila, velkého fandy hokeje, který náš školní tým vozil k zápasům po okolí, a jeho nápad – přihlásit družstvo do přeboru škol, vlastně rozhodl o mém dalším osudu, a to nejen hokejovém.“ V prvním utkání soutěže nastřílel mladý Ševčík brněnské škole Elgartova, která v té době byla baštou studentského hokeje v Brně, šest gólů a jeho družstvo vyhrálo 7:0. Ve finále - na malém kluzišti zimního stadionu za Lužánkami - porazily Jedovnice další brněnskou školu 4:3 a staly se krajským přeborníkem, což bylo velké překvapení. Elgartovu vedl RNDr Martin Strnad, legenda především mládežnického hokeje, trenér, který objevil a vychoval Kometě dlouhou řadu hráčů. „Pan doktor mě po zmíněném finálovém zápase ‚odchytil‘ a už nepustil. Začal jsem dojíždět na tréninky a zápasy do Brna. Vlakem, v doprovodu táty, který se s doktorem Strnadem spřátelil a cestoval s námi po celé republice. Bylo to pro mne časově náročné, ale pan Melenovský, třídní na blanenském gymnáziu, které jsem studoval, byl naštěstí také příznivcem hokeje, a jak to jen šlo, uvolňoval mě ze školy na tréninky a utkání.“

V dresu Rudé hvězdy v ligovém utkání před kladenskou branou (číslo 6 Danda).

Jako správný vesnický kluk byl Franta Ševčík fyzicky nadupaný, výborně bruslil a také s pukem toho uměl hodně. „Doma ve Vilémovicích jsem nehrál jen hokej, ale v létě také fotbal, zkoušel atletiku – byl jsem krajským přeborníkem v běhu na patnáct set metrů, a cvičil v Sokole, jehož předsedou byl táta. Stejně jako pro většinu kluků mé generace byl mým vzorem Emil Zátopek, pověstný velkými tréninkovými dávkami. Tím mě inspiroval, vždy jsem poctivě trénoval, dřel a navíc jsem denně, vždy večer, běhával čtyři kolečka kolem našeho rybníka.“ Skvělý fyzický fond dorosteneckého útočníka neunikl pozornosti Eduarda Fardy, tehdejšího trenéra mužů Rudé hvězdy, který ho už v sedmnácti letech pozval na předsezonní přípravu prvního mužstva v Německu. „Vzpomínám si, že jsem tam vstřelil první gól v dresu áčka Komety.“ Do nabitého ligového týmu se ještě neprobojoval, hrál dál za dorost, občas za klubové béčko a hlavně - na přání otce - studoval matematiku a fyziku na přírodovědecké fakultě brněnské Masarykovy (tehdy J. E. Purkyně) univerzity. Když trenér Farda od týmu odešel a vrátil se Vladimír Bouzek, na mladou naději jako kdyby se zapomnělo. Až po dvou letech, na podzim roku 1961, se dočkal. Liga začala a Kometě se zranil Vlastimil Bubník, pravé křídlo v řadě s Pantůčkem a Dandou. I když měla v kádru přebytek útočníků (hrálo se jen na tři útoky), padla volba na nadějnějšího mladíka v dorostu, který měl dočasně nahradit zkušeného matadora. „Dodnes nevím, kdo si na mě vzpomněl. Doma ve Vilémovicích jsem kopal kanál, když u nás zastavila šestsettrojka s trenérem Bouzkem, od kterého jsem uslyšel: ‚Franto nastup, je-

FRANTIŠEK ŠEVČÍK

Zleva František Ševčík, obránce Ragulin a brankář Konovalenko.

deme do Brna. Říkal jsem si, proboha, co jsem vyvedl, ale nic mě nenapadalo. Naložili mě do auta, po cestě jsem se dozvěděl, že večer nastoupím proti Kladnu a v tu ránu na mě padla pořádná nervozita. V kabině jsem dostal dres s číslem pět po slavném Slavomíru Bartoňovi a před vyprodaným zimákem debutoval v lize," vybavuje si František Ševčík. Start to byl skvělý, Kometa vyhrála 4:3 a pro diváky neznámý hráč, na které nebylo ani na okamžik znát, že hraje první ligový zápas o body, vstřelil dva góly. „Vzpomínám si, že mě vždy něco tuklo do hokejky, a on to byl puk od Dandy, který mě posílal do ideálních pozic, jednou dokonce do

sóla. Na jednu branku mně přihrál, jen jsem puk doklepl do sítě a druhá padla po dorážce.“ Po návratu Bubníka do prvního útoku složil trenér Bouzek formaci Ševčík-Kepák-Jiřík, a byl to skvělý tah. Roky patřili k nejlepším nejen v Brně, ale i v celé první lize. Franta Ševčík byl bojovník a skvělý „pes obránář“. Zdeněk Kepák hru řídil a Jarda Jiřík většinou obstarával góly. „Šlo nám to, ale byla to dřina. Jarda moc na bránění nebyl a makat dozadu jsme museli hlavně my dva se Zdeňkem. Možná, kdybych hrál v jiné lajně, s centry Dandou či Vaňkem, střílel bych víc branek, ale nestěžuji si,“ uvažuje po dlouhých letech. „Nikdy také nezapomenu, jak

skvěle mě starší hráči do mužstva přijali, jak nás bažanty vychovávali a pomáhali nám. Také jejich zásluhou jsem se stal výborným hráčem.“

Cesta Františka Ševčíka do národního mužstva vedla přes juniorskou reprezentaci a béčko národnáku. Poprvé si zahrál za čs. výběr v jedenadvaceti letech dva zápasy ve Francii proti profesionálům klubu ACBB Paříž v roce 1963. Krátká vsuvka: Ještě předtím se stačil oženit a vzápětí se stát otcem dcery, což dnes poněkud svérázně - za přítomnosti manželky Evy - vysvětluje slovy: „Měl jsem privát, nechtěl být sám a chodili jsme spolu skoro pět let...“ Na světový šampionát se prosadil za dva roky, jeho čas přišel když v reprezentaci skončila pravá křídla Vlastimil Bubník, Jáno Starší a Jiří Dolana. Trenéři, Vladimírové Bouzek a Kostka, tvořili nový tým. Stabilní pozice v národním týmu přinesla Františku Ševčíkovi problém, jak časově skloubit studium na vysoké škole s klubovými a reprezentačními povinnostmi. „Nestihal jsem přednášky a na fakultě mě naznačovali, abych si vybral: buď studium nebo hokej. I když jsem měl do té doby průměr známek 1,2, náročné studium jsem po třech a půl letech přerušil. Nejvíce to mrzelo mého otce, který byl přesvědčený, že jsem schopný vystudovat. Nechtěl jsem ho zklamat a po roční přestávce jsem se přihlásil na strojařinu Vysokého učení technického. Vyšli mě vstříc, uznali několik zkoušek z přírodovědy a povolili individuální studijní plán. Po šesti letech ze mne byl inženýr a musím se pochlubit: s průměrem známek 1,6,“ krátce přibližuje František Ševčík studijní anabázi, kterou navíc proložil dvěma tituly akademického mistra světa v hokeji.

Na první šampionát v kariéře, v Tampere 1965, kde čs. tým skončil druhý za SSSR, Fr. Ševčík vzpomíná: „Odjeli jsme kompletní brněnská řada, ale trenéři vystřídali Zdeňka Kepáka bratislavským Jozefem Golonkou, a myslím, že nám to šlo, což platilo i v dalších letech. V turnaji jsme všechny zápasy vyhrávali, navíc Američané dostali dvanáct branek a Kanadáné osm. Jen Švédové vzdorovali, prohráli o gól. V utkání s věčným rivalem, tehdejším Sovětským svazem, byl náš tým blízko úspěchu. Po první prohrané třetině (0:2) jsme v závěrečné části snížili na rozdíl branky, měli převahu, šance a já přímo obrovskou. Ocitl jsem se sám před gólmánem Konovalenkem, položil si ho na led, vystřelil pod horní tyčku, ale on se zázračně vymrštil a hlavou puk vyrazil. Při naší závěrečné power play napálil jeden z Rusů kotouč o mantinel a po odrazu doletěl do naší prázdné branky. Dvakrát smůla. Kdybych vyrovnal, kdo ví... Ale to jsou ta věčná kdyby.“ Za rok v Lublani se situace opakovala, ale se SSSR prohrálo čs. mužstvo potupně 1:7

a Fr. Ševčík byl opět u toho. Na mistrovství 1967 ve Vídni, kde čs. tým obsadil čtvrté místo chyběl: „Krátce před zahájením jsem si v přípravě naštlapl ruku v zápěstí a bylo po šampionátu,“ vzpomíná. V únoru 1968 cestoval na jedinou olympiádu v kariéře a ve francouzském Grenoblu se mu mimořádně dařilo. „Byl to turnaj velkých bitev, prohráli jsme po velkém boji o gól s Kanadou a o branku porazili Sovětský svaz. Zlatá medaile byla nesmírně blízko, potřebovali jsme vyhrát nad Švédy, ale remíza znamenala znovu jen stříbro. Vítězství nad Ruskem bylo senzační, vyvolalo nadšení hokejového národa, ale my jsme byli trochu zklamáni, propásli jsme velkou šanci. Našemu útoku se hra dařila, byli jsme v čs. týmu jasně nejlepší, Sovětům jsme nastříleli tři góly z pěti, celkově dal Golonka čtyři branky, já s Jardou Jiříkem po třech a mě vybrali do All Stars týmu.“

Za rok mělo být mistrovství v Praze, ale po srpnové okupaci vedení čs. hokeje raději od pořádání světového šampionátu upustilo. Hrál se ve Švédsku a poprvé se jen šest mužstev utkalo dvoukolově. První tři mužstva v pořadí: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. Československo měla shodně 16 bodů. „Dvakrát jsme sice porazili Rusko, ale dvakrát neuspěli se Švédy, přičemž v závěrečném utkání turnaje nám s nimi stačila k titulu mistra světa remíza, jenže jsme prohráli 0:1 (!). Tři minuty před koncem jsem nastřelil tyčku. Tre kronor začínaly být pro nás prokletím...“ Za rok se hrálo znovu ve švédské metropoli, pořadí bylo stejné a brněnské pravé křídlo už bojovalo bez dlouholetých partnerů Jiříka a Golonky, kteří v reprezentaci skončili. Poslední zápas v dresu se lvíčkem odehrál František Ševčík 2. října 1970 v Praze a na výhře 6:1 nad Finskem se podílel jednou brankou.

Po zisku jedenáctého mistrovského titulu, v ligovém ročníku 1965/1966, začala přebírala pomalu a nezadržitelně vládu v čs. hokeji jihlavská Dukla. Jedna slavná éra končila a další začínala. Brněnský tým postupně opouštěly dlouholeté opory, měnili se trenéři a po sezoně 1972/1973 Vladimíra Bouzka vystřídal Augustin Bubník. František Ševčík absolvoval s týmem letní přípravu a zahájil ligové boje. V jednatřiceti letech byl v plné síle, že by měl v nejvyšší soutěži skončit ho ani ve snu nenapadlo. Jenže: „Hráli jsme v Bratislavě a trenér Gusta Bubník mě od začátku nechal sedět na střídačce, což překvapilo nejen mě, ale také spoluhráče. Bylo to nečekané a nic podobného jsem ještě nezažil. Po dvou třetinách jsme prohrávali, trenér mě poslal do hry, vstřelil jsem gól a zápas se nám podařilo vyhrát. Obrovsky jsem dřel, byl strůjcem zvratu a mohl si myslet, že už se to od trenéra nebude opakovat. Přesto od mne parták Josef Černý, se kterým jsem na zájezdech sdílel hotelové

FRANTIŠEK ŠEVČÍK

František Ševčík v kanadské mlýnici.

pokoje, po utkání uslyšel: „Jestli mně to udělá ještě jednou, končím, blbce ze sebe dělat nenechám.“ Hned v dalším zápase, v Brně, mě v jeho průběhu stáhl ze hry a tak jsem v klidu, bez křiku, hádky, vzrušených emocí, skončil, nechtěl jsem dělat trenérovi a vedení klubu tajrlíka. Další den už jsem nepřišel a začal se rozhlížet po novém angažmá. Chtěl jsem hrát ještě nejvyšší soutěž a neměl pocit, že bych na ni nestačil, ovšem vedení mě nechtělo ligové konkurenci pustit. Zájem měl i sousední brněnský Ingstav a já také, ale skončil jsem v Karviné a brzo zjistil, že to byla ‚velká hra‘. Všechno bylo předem připravené, stal jsem se - a už přede mnou v létě další zkušený spoluhráči - součástí obchodování. Trenér Gusta Bubník v Karviné trénoval, takže mě tam ‚přihrál‘, navíc vedení Komety v létě koupilo z Bratislavy brankáře Dzurillu a potřebovalo na něj peníze, které tehdy ‚bohatá‘ Karviná zaplatila, atd.“ Bohužel, v brněnském klubu se stejným způsobem většinou loučili všichni slavní hráči, taková byla doba. František Ševčík hrál za Karvinou dvě sezony, další dvě v Prostějově a s hokejem skončil ve čtyřiceti letech v roli hrajícího trenéra v krajském přeboru v Blansku.

Jakmile pověsil brusle na hřebík, musel řešit tradiční problém několika generací sportovců tehdejší doby: co dál, jak se budu živit? Možnosti byly v zásadě jen dvě: vydat se na dráhu trenéra či funkcionáře a nebo si najít ‚civilní‘ povolání. „Po definitivním hokejovém konci jsem projevil zájem trénovat v Kometě dorost, měl jsem druhou trenérskou třídu, ale vedení klubu mě odmítlo

s tím, že nemám zkušenosti. Byla to jen výmluva,“ vzpomíná Fr. Ševčík na další ze životních mezníků. Nezbylo než hledat, jednat a přesvědčovat. Podařilo se mu získat místo na generálním ředitelství brněnského Agrozetu, kde pracoval v oddělení zahraničního obchodu, především exportu traktorů. „Ta práce mě bavila, ale coby nestraník jsem musel zapomenout na kariérní postup, a to mě štvalo. Krátce po revoluci firma zanikla a byl jsem rok bez zaměstnání, zúčastňoval se konkurzů, vyhrával je, až jsem skončil na ekonomickém úseku Technického muzea. Když Luboš Hrstka, můj bývalý spoluhráč z Komety, postavil Boby centrum, přetáhl mě k sobě. Dělal jsem ekonomického ředitele obchodní sítě a když bylo potřeba také provozního v obchodě Boby centra. Práce to byla nesmírně náročná, neměl jsem pět let dovolenou, pracoval o sobotách a nedělích. Z obavy abych se nedostal do maléru jsem studoval každý doklad, který prošel mýma rukama a musel jej podepsat. Moje vnitřní zodpovědnost, snaha, aby bylo všechno v pořádku, mě vyčerpávala. Byl jsem přepracovaný, fyzicky a psychicky doslova zničený a v roce 1997 mě ‚potkala‘ mozková příhoda. Částečně jsem ochrнул na levou stranu, tím mně povolily svaly a musel jsem se dlouhodobě léčit. Odešel jsem do invalidního důchodu, který se později, s naplněním věku, změnil na starobní. Když jsem se z toho dostal, a nebylo to snadné, musel jsme denně cvičit, rehabilitovat, přidal jsem k dlouholetým zálibám: včelám – ty už jsem měl doma ve Vilémovicích, chovu výmarských ohařů a myslivosti, také rybaření. Myslivosti jsem se věnoval také od mládí a tady v Líšni jsem členem Myslivecké společnosti Staré zámky. V jejich ‚barvách‘ se mně podařil největší úlovek v podobě parádního divočáka.“

text: Jaromír Meixner, foto: archiv Františka Ševčíka